

KINO VSTOUPILO DO ČTVRTÉHO ROZMĚRŮ PŘIPRAVTE SE NA D-BOX

Zkuste si představit, že sedíte doma nebo v kině a sledujete nejnovější katastrofický trhák. Místo pouhého dunění basů ze subwooferu s vámi však vaše křeslo kymácí a třese podle toho, co prožívají hrdinové na plátně. Husí kůže vám naskakuje na těle a vy jste vtaženi maximálním způsobem do děje, jak to ani 3D nedokáže. Nový způsob sledování filmů přináší na trh kanadská společnost D-BOX, podporovaná největšími hollywoodskými studii.

text » Lubor Jarkovský

Filmový svět se aktuálně zbláznil do trojrozměrného obrazu, který však vylepšuje pouze vizuální vjem a se slovem „vylepšuje“ bychom ještě příliš nehýřili. Snížená světelnost u 3D projekcí se stala i terčem kritiky ze strany známého amerického filmového recenzenta Roberta Eberta. Ostatně jsme vám jeho názor zprostředkovali formou krátkého článku v minulém čísle. D-BOX ovšem otevírá zcela nový roz-

měr ve sledování filmu a pokud budete počítat obraz jako takový, trojrozměrný efekt, zvuk a přidávaný pohyb, máme před sebou, řečeno s trochou nadsázky, 4D kino. Můžete na něm sledovat jak 2D, tak 3D filmy, ale vždy s pohybovým efektem, který posouvá v případě velkorozpočtových akčních hitů všeho druhu divácký zážitek na zcela novou úroveň. Zapomeňte ale na pouťové atrakce ze zábavních parků, kde se s vámi kolíbala křesla při promítání průjezdu důlní šach-

tou apod. D-BOX není pouhou atrakcí pro pár minut adrenalinu, nýbrž sofistikovaným řešením pro skutečně revoluční sledování celovečerních filmů. Jednotlivých pohybových triků tak může být u jednoho filmu až několik desítek tisíc, včetně těch nejjemnějších vibrací.

Co je vlastně D-BOX

Dlouhá léta celkem nenápadná kanadská společnost vznikla už v roce 1992 v Quebecu, kde sídlí dodnes. Její razantní nástup do světa filmu

D-BOX a herní svět

Technologie pohybujících se křesel nezasahuje filmovou zábavu. Velmi populární je také v herní sféře, kde se hodí především pro automobilové závody a letecké simulátory. Pohybové stopy jsou k dispozici například k hrám Need For Speed Shift, X-Plane, Battlefield 2 či GRID. Celý systém se dá dokonce vyladit tak dokonale, že může realisticky simulovat podmínky při závodu. Například někteří závodníci soutěže Nascar na D-BOX výbavě trénují. Zážitek ze hry je pohyby značně umocněn, určitě ještě víc než u filmu, který člověk pouze pasivně sleduje, kdežto hry se účastní.

D-BOX MOTION CODE™

byl spojený s příchodem Blu-ray disku, protože už v roce 2006 začalo studio Fox přidávat na své disky takzvaný D-BOX Motion Code, „pohybovou stopu“, která obsahuje informace, jak se mají křesla hýbat. Během dalších dvou let se přidala další velká studia včetně Disney, Sony či Universalu, což vytvořilo D-BOXu podmínky pro rozšiřování technologie do klasických kin. Oficiální podpora studií znamenala možnost vytvářet pohybové efekty pro teprve chystané trháky a možnost jejich promítání s D-BOX technologií už v kinech. Zajímavé přitom je, že na Blu-ray

Naše zkušenost

My jsme do předváděcího sálu v Praze, vybaveného technologií D-BOX, vyrazili hned dvakrát. Poprvé jsme zhlédli některé scény z Avatara či katastrofického trháku 2012. Prvotní pocity hraničily s nadšením, ale v té době jsme k D-BOXu ještě přistupovali pouze jako k určité zajímavosti, zpestření. O týden později jsme zašli do sálu znovu, abychom si pustili Emmerichovo 2012 celé, přičemž nadšení neopadlo, nicméně jsme mírně změnili názor na celou věc. Jakkmile přestane člověk čekat na pohyby křesel a začne skutečně sledovat film, dostaví se teprve ten opravdový zážitek. Po pár desítkách minut už divák nevnímá křeslo jako něco mimořádného, naopak pohyby jsou pro něho stejně samozřejmé jako třeba zvuková složka.

discích už se nyní objevuje pohybová stopa zcela běžně, a to dokonce i na těch určených pro český trh.

Momentálně se pyšní Spojené státy, Kanada a Japonsko 26 kiny vybavenými D-BOX technikou. Jelikož se jedná o mnohem nákladnější proces inovace kina než v případě 3D, nešíří se ani ve vyspělém světě technologie tak rychle. Nejprve se při úpravě kin začínalo pouze s výměnou jedné řady sedaček, ale teď se inovují minimálně dvě až čtyři. V Evropě se zatím s D-BOX v běžném komerčním kině seznámit nemůžete a zdá se, že ještě celkem dlouho ani moci nebudete. V Česku snad otevře své dveře první vylepšený sál někdy během roku 2011. My bychom ovšem přílišnému optimismu nepodléhali. Nic vám ale nebrání si D-BOX pořídit domů a nečekat až se čeští provozovatelé kin rozhodnou k akci. Aktuálně lze i u nás zakoupit kompatibilní křesla a další výbavu, kterou pro toto unikátní domácí kino potřebujete.

Jak D-BOX funguje

Úplným základem pro fungování systému je již zmíněná pohybová stopa alias Motion Code, který během filmu určuje, jak se bude křeslo hýbat. Mnohé z vás určitě překvapí, že už má D-BOX v databázi více než 900 filmů. Za obrovskou výhodu přitom považujeme, že není systém kompatibilní pouze s Blu-ray disky, ale i s DVD. Jelikož na většině vydaných disků po-

Co si o D-BOX myslí...

O tom, že technologie nenadchla jen nás, ale celou řadu další lidí svědčí reakce, které jsme posbírali po zkušebních projekcích.

- Technologicky a chuťově zajímavé okořenění možností vlastního domácího kina. J. Zapletal, Praha

- Návštěva tohoto kina byl pro mne nový vzrušující zážitek! Skvěle jsem se bavila a díky technice mne to mnohem víc vtáhlo do děje, navíc skvělý design kina. Super! K. Zelenková, Slaný

- Vůbec jsem netušil, že taková technologie existuje.

Technologie D-Box umocňuje zážitek z filmu nad veškerá očekávání.

Je obrovská škoda, že takový prožitek nelze popsat slovy. P. Suk, Praha

- Tak mne to vtáhlo do děje filmu, že jsem opravdu seděl v řvoucím autě a proháněl se ulicemi filmového města. Nevnímate nic okolo, jenom film, jste jeho součástí. Strhující. J. Bažza, Benešov

- Nejlepší vizuální zážitek, naprosto ohromující. M. Pecina, Praha

Skvělé. Sledování filmů bez D-Boxu je najednou ploché, nevýrazné. Chybí tam „pocit“ z filmu, možnost jej zažít. I když doma používám projektor a mám kvalitní ozvučení, už to není to pravé. M. Hartman, Liberec

- Velice emotivní a působivé. Vřele doporučuji vyzkoušet na vlastní kůži. I z „běčkového“ filmu to udělalo super podívanou. Cítila jsem každý výstřel, vnímala nejen řev ale i vibrace motoru aut, rychlost s jakou letadlo padalo. J. Hrušková, Praha

hybovou stopu nenajdete (na DVD vůbec), řeší celou věc Kanadané tím nejjednodušším způsobem – stopy v podobě souborů mají na svém serveru a D-BOX technika si je sama stáhne podle vloženého disku.

A to už se dostáváme k dalšímu článku řetězce. Dodaný Motion Code musí být totiž ještě zpracován speciálním receiverem, neboli motion controllerem, který uživatel jednoduše propojí optickým kabelem s Blu-ray či DVD přehrávačem. Receiver sám přesně určí zvukovou stopu a film, ke kterému patří jím obsažená pohybová stopa a během sekundy je synchronizuje. Všechny Motion kódy si controller stahuje ze serveru automaticky. Až se časem objeví Blu-ray přehrávače s přímou podporou D-BOXu, nebudete samozřejmě separátní receiver vůbec potřebovat. Pokud k danému filmu stopa neexistuje, může controller vytvářet pohyby jen ze zvukové stopy – v podstatě rozvibrovat křesla podle přítomnosti basů.

Dekódované informace o pohybech pak už míří přímo do speciálních křesel, které dodává na trh množství předních výrobců. Případně si můžete ponechat i stávající křesla, pokud splňují určité podmínky. Jde hlavně o materiály, z nichž jsou vyrobeny, aby nedošlo k jejich zničení po

zhlédnutí pár filmů. Pohyby pro všechna křesla řeší takzvaný motion platform, na který se křeslo postaví a připevní se k němu. Hydraulika pak vytváří jednotlivé pohyby a vibrace, přičemž dokáže vyvinout až přetížení 2G. D-BOX proto oceníte hlavně při sledování filmů plných akce, u konverzačních komedií se samozřejmě křesla nehýbou. Podstatné ale je, že i v klidnějších filmech mohou přijít vibrace a různé drobné triky, které opět zintenzivní zážitek z filmu. To je hlavní důvod, proč nepovažujeme tuto technologii jen za pouťovou atrakci, která by se hodila k několika bombastickým sci-fi.

Novodobí mágové Motion Artists

Vytvořit několik desítek tisíc pohybových triků s pomocí více než 800 druhů pohybů a vibrací není otázka pár hodin práce. Kódování stopy pro nový film zabere několik desítek hodin usilovné práce. Jedné minutě filmu se věnuje takzvaný „motion artist“ (pohybový umělec) až osm hodin, přičemž v takových filmech jako jsou Transformeři to může být dokonce více. Musíme zdůraznit, že každý pohybový kód je zcela unikátní, ale ne pouze v rámci jednotlivých filmů. Přeprogramován musí být i pro stopu

Zajímavé tituly s D-BOX

Harry Potter a Princ dvojí krve
Princ z Persie: Písky času
Rychlí a zběsilí
Sherlock Holmes
Souboj Titánů
Terminator Salvation
Quantum of Solace

s dabingem či jiný sestřih díla – tvorba stopy probíhá obrázek za obrázkem. Problém je totiž v tom, že D-BOX controller rozpoznává audio stopu podle určitých specifických bodů, které jsou v ní přítomné. A je jedno, jestli jde o Dolby Digital či DTS. Jenže u stopy v jiném jazyce

jsou tyto body na jiných místech, tudíž se musí pro každý dabing provést synchronizace, která může trvat i déle než týden. Překvapivé pro nás bylo zjištění, že české zastoupení D-BOXu věnuje startu technologie

u nás opravdu hodně úsilí, protože pohybová stopa pro český dabing je online na síti většinou jako první po té originální pro původní zvuk. My sami v redakci nemáme dabing moc rádi a preferujeme sledování filmů v originále, nicméně mnohé uživatele tento přístup potěší. Především pak ty, kteří mají děti.

Situace D-BOXu není bohužel úplně jednoduchá. Školení motion artistů trvá několik měsíců až rok a je velmi nákladné. Daný člověk musí mít navíc cit pro film jako takový, protože vytváření pohybové stopy není pouze mechanickou činností. Momentálně už se dokonce někteří „pohyboví umělci“ účastní natáčení filmu a poznamenávají si, co konkrétně chce režisér vyjádřit. Časem se snad dostanou ke slovu i nějaké senzory, který by pomohly přenést pohyby různých dopravních prostředků a jiných věcí do D-BOX křesel.

Instalace v domácnostech

Už nyní je technologie dostupná na českém trhu a můžete si nechat vytvořit jako jedni z prvních v celé Evropě filmový svatostánek nového milénia přímo u sebe doma. Koupě takového kina ovšem vyžaduje patřičné prostory, nejlépe zcela samostatnou místnost, která bude sloužit pouze jako kinosál. Domácí kino s D-BOX není rozhodně levnou záležitostí a komplet včetně AV vybavy a křesel vás bude stát určitě přes milion korun. Přichází tak zásadní otázka: „Chcete si koupit dražší auto, nebo raději pořádné domácí kino?“

